

عنوان مقاله:

معناشناسی عشق در بازخوانی متون عرفانی بر بنیان نظریه ربط

محل انتشار:

فصلنامه ادبیات عرفانی، دوره 16، شماره 37 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسنده:

مینا بهنام - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه حکیم سبزواری، سبزوار، ایران

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر به بازکاری معنای عشق در گذر از متون عرفانی می‌پردازد. نظریه ربط اسپریور و بیلسون که بنیادی زبانی دارد و در گروه مقولات کاربردشناسی شناختی قرار می‌گیرد، چارچوب نظری این پژوهش را شکل داده است. ماحصل این پژوهش نشان می‌دهد در بازخوانی متون عرفانی (بررسی موردی در یک غزل از دیوان حافظ) از منظر مخاطب، عشق، معنای تجویزی و از پیش معین ندارد و در اصل پذیده ای متکثراست و از آنجاکه بیان تجربه های متافیزیکی در حوزه عرفان چنان که عرفاً گفته اند با کلمات و عبارات غیرممکن است، پیام عارف در قالب نظام متشکل از انگاره های بافتی به صورت تلویحی به مخاطب عرضه شده و همین مسئله سبب ایجاد تکثرات معنایی بیرون از جهان عرفان شده است. براساس نظریه ربط این تلویحات طیفی از اشارات قوی و ضعیف را شامل می‌شوند که خواننده متن بسته به اطلاعات داشتنامه ای و داشته های حافظه بلندمدت و کوتاه مدت و نیز بافت ادراکی خود و موارد دیگر، آن ها را تفسیر می‌کند و هر زمان که انتظار وی از ربط پیام گوینده کافی به نظر برسد، دست از تلاش بر می‌دارد. علاوه بر آن با استفاده از پرسشنامه ای که بر مبنای نظریه ربط و اهمیت دلالت های بافتی بر روی فهم اکتشافی کلام تهیه شد عواملی همچون سن، جنس، تحصیلات، اعتقادات و... بررسی شد و نشان داد که برخی از این عوامل می‌تواند بر دریافت خواننده از عشق در بازخوانی متون عرفانی و جز آن اثرگذار باشد.

کلمات کلیدی:

نظریه ربط، عشق، متن عرفانی، تعین و تکثر معنا

لينک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2079221>

